

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 10. janvārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Aldis Laviņš, tiesneši Ineta Ziemele un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma
iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 203/2017),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1. punkta 3. apakšpunktu, ciktāl tas neparedz izņēmumu attiecībā uz personu, kura dienējusi VDK, bet pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas no jauna ieņēmusi amatu un dienējusi Latvijas Republikas drošības iestādē (turpmāk – apstrīdētā norma), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91. un 109. pantam.

2. Likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1. punkta 3. apakšpunkts
noteic:

„Līdz 1990. gada 31. decembrim Latvijas pilsoņiem Latvijas teritorijā un
bijušās PSRS teritorijā uzkrātie darba un tam pielīdzinātie periodi, kā arī šā punkta 1.,
2., 2.1. un 10. apakšpunktā minētais ārpus Latvijas uzkrātais periods ir pielīdzināts
apdrošināšanas stāžam. Ārvalstniekiem, bezvalstniekiem un Latvijas nepilsoņiem
apdrošināšanas stāžam pielīdzināts Latvijas teritorijā uzkrātais darba un tam

pielīdzinātais periods, kā arī bijušās PSRS teritorijā uzkrātie darbam pielīdzinātie periodi, kas norādīti šā punkta 4. un 5. apakšpunktā, un šā punkta 10. apakšpunktā minētais ārpus Latvijas uzkrātais periods. Līdz 1990. gada 31. decembrim, bet šā punkta 11. apakšpunktā minētajā gadījumā – līdz 1995. gada 31. decembrim apdrošināšanas stāžam pielīdzināti šādi darbam pielīdzinātie periodi: [...] 3) dienests ierindas un komandējošā sastāva amatos iekšlietu iestādēs, izņemot VDK.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punkts noteic – izskatot pieteikumu, Satversmes tiesas kolēģija ir tiesīga atteikties ierosināt lietu, ja pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Pieteikuma iesniedzējs iepriekš ir vērsies Satversmes tiesā ar pieteikumu, kurā lūdzis izvērtēt likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1. punkta 3. apakšpunktu, ciktāl tas attiecas uz personām, kas pēc Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanas un attiecīgu pārbaužu veikšanas no jauna iesauktas dienestā Latvijas Republikas Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādēs, atbilstību Satversmes 1., 91. un 109. pantam (ieteikums Nr. 37/2016). Satversmes tiesas 1. kolēģija (datums) ir pieņēmusi lēmumu par atteikšanos ierosināt lietu pēc minētā pieteikuma,

pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu (turpmāk – kolēģijas (datums) lēmums).

Izskatāmajā pieteikumā ir mainījies prasījuma formulējums. Proti, Pieteikuma iesniedzējs apstrīd likuma „Par valsts pensijām” pārejas noteikumu 1. punkta 3. apakšpunktu, ciktāl tas neparedz izņēmumu attiecībā uz personu, kura dienējusi VDK, bet pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas no jauna ieņēmusi amatu un dienējusi Latvijas Republikas drošības iestādē, atbilstību Satversmes 1., 91. un 109. pantam. Pieteikuma iesniedzēja prasījums ir precizēts, tomēr savā būtībā tas nav mainījies un ir uzskatāms par atkārtoti iesniegtu pieteikumu.

Līdz ar to Satversmes tiesas kolēģijai ir jāizvērtē, vai atkārtoti iesniegtajā pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts vai juridiskais pamatojums pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar kolēģijas iepriekš izvērtēto pieteikumu.

5. Kolēģijas (datums) lēmumā norādīts, ka Pieteikuma iesniedzējam bija iespēja Administratīvās rajona tiesas (datums) spriedumu pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, taču viņš to nav izmantojis, jo nokavējis procesuālo termiņu apelācijas sūdzības iesniegšanai. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs nav izmantojis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Atkārtoti iesniegtais pieteikums papildināts ar faktisko apstākļu izklāstu. Pieteikuma iesniedzējs (datums) vērsās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā lūdzot vecuma pensijas pārrēķinu. Savukārt pēc tam Pieteikuma iesniedzējs, pārsūdzot iestādes lēmumu, vērsās administratīvajā tiesā. Administratīvā rajona tiesa ar (datums) lēmumu atteicās pieņemt pieteikumu, norādot, ka pēc sprieduma spēkā stāšanās Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības vērsties tiesā atbilstoši Administratīvā procesa likuma C daļas septītajai sadaļai. (datums) Pieteikuma iesniedzējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu par lietas izskatīšanu sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem. Tomēr Administratīvā rajona tiesa ar (datums) lēmumu atteicās pieņemt izskatīšanai pieteikumu. Savukārt Administratīvā apgabaltiesa ar (datums) lēmumu Administratīvās rajona tiesas (datums) lēmumu atstāja negrozītu.

Satversmes tiesa ir atzinusi, ka gadījumā, kad pamattiesības tiek aizskartas ar tiesību piemērošanas aktu, personai jāizmanto vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, kas paredz iespēju apstrīdēt vai pārsūdzēt tiesību piemērošanas aktu, ar kura

starpniecību tiesību norma ir aizskārusi personas pamattiesības. Konstitucionālā sūdzība galvenokārt ir subsidiārs cilvēka pamattiesību aizsardzības mehānisms gadījumos, kad ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nav iespējams novērst pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 8.1. punktu*).

Subsidiaritātes principa ievērošanai nepieciešams izsmelt reālās un efektīvās iespējas aizstāvēt aizskartās pamattiesības, nevis izmantot jebkurus teorētiski iespējamus tiesību aizsardzības līdzekļus, kas varētu jebkādā veidā attiekties uz pieteikuma iesniedzēja situāciju (*sk. Satversmes tiesas 2011. gada 19. oktobra sprieduma lietā Nr. 2010-71-01 14. punktu*). Pieteikuma iesniegšana sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem pēc tam, kad ir nokavēts termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai, nav uzskatāma par vispārējo tiesību aizsardzības līdzekli Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas izpratnē.

Tādējādi pieteikums satur tādus pašus trūkumus, kas norādīti kolēģijas (datums) lēmumā.

Līdz ar to pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru jau lēmusi kolēģija.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 5. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 203/2017).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš